

Avrupa'da Plastik Poşetler Hakkında Mevzuat ve Uygulamalar

OCAK 2019

Çöpüne Sahip Çık Vakfı tarafından hazırlanmıştır.

© 2019 Tüm hakları Çöpüne Sahip Çık Vakfı'na aittir. Bilgiler referans verilerek kullanılabilir.

1. Plastik Poşetlerin Ücretli Olduğu Ülkeler

Dünya genelinde 60'dan fazla ülkede, alışveriş poşetleri ücret karşılığında satılmaktadır. İsveç, Kanada, Finlandiya, İngiltere, Almanya, Fransa ve Japonya plastik poşetlerin ücret karşılığında temin edildiği başlıca ülkeler arasında yer almaktadır. İngiltere'de 5 Ekim 2015'ten beri tek kullanımlık plastik poşetlerin ücretli verilmesine yönelik uygulama oldukça iyi sonuçlar vermiştir. İngiltere'de 2016/2017 mali yılına göre 289 milyon adet daha az poşet kullanılmıştır.

Plastik Poşetlerin Ücretli Olduğu Ülkeler		
Ülke	Ücret	TL Ücret
Yunanistan	0,4-0,7 avro	2,35-4,11 lira
Belçika	0,37 avro	2,19 lira
Bulgaristan	0,37 dolar	1,92 lira
Danimarka	Kilo başına 25,5 dolar	132,04 lira
Finlandiya	20 cent	1,04 lira
Almanya	20 cent	1,04 lira
Macaristan	0,23 avro	1,35 lira
Polonya	0,23 avro	1,35 lira
Malta	1,3 dolar	6,73 lira
İtalya	Biyobozunur poşet 0,22 dolar	1,14 lira
Portekiz	10 cent	52 kuruş
Estonya	30 cent-1 avro	1,50-5,89 lira
İrlanda	22 cent	1,14 lira
Lüksemburg	3 cent	16 kuruş
Hollanda	0,25 avro	1,47 lira
Slovakya	5-6 cent	26-47 kuruş
Slovenya	0,20-0,50 avro	1,18-2,95 lira
İsveç	0,21-0,52 avro	1,24-3,06 lira
İngiltere	5 pence	3,30 lira
İskoçya	5 pence	3,30 lira
Fransa	2-4 penny	1,32-2,64 lira

2. Plastik Poşet Kullanımını Vergilendiren Ülkeler

Malezya: Poşet vergisi uygulanmaktadır.

Çek Cumhuriyeti: Plastik poşetler için vergi uygulaması vardır.

Danimarka: 2003 yılından itibaren plastik poşet veren perakendecilere vergi koyulmuştur.

Estonya: 2017 yılından beri poşetlere vergi uygulanmaktadır.

Finlandiya: Gönüllü bir anlaşma ile plastik poşetlere vergi uygulanmaktadır.

İrlanda: 2002 yılı başından itibaren 0.15 Euro'luk bir vergi uygulaması getirilmiştir.

Lüksemburg: Plastik poşetlere vergi uygulanmaktadır.

Portekiz: Tek kullanımlık plastik poşetlerde (taşıma poşetleri) 10 sent (€) tutarında bir plastik poşet vergisi uygulanmaya başlanmıştır.

Romanya: Vergi bulunmaktadır.

Sırbistan: Vergi bulunmaktadır.

Botsvana: 2007 yılında plastik poşet kullanımını vergilendirmiştir.

3. Plastik Poşet Kullanımının Yasaklandığı Ülkeler

Avustralya, Kamerun, Singapur, Kenya gibi bazı ülkelerde kısmi veya tamamen plastik poşet yasağı uygulanmaktadır.

Hindistan

Hindistan'da plastik tek kullanımlık ambalajların devlet tarafından yasaklandığı bildirilmiştir.

Yasağa uymayanlar için öngörülen 25.000 Hindistan rupisi yani 1.730 Türk Lirası'nın yanı sıra ayrıca 3 aylık hapis cezası da müeyyideler arasında gelmektedir. Yasağa uymamakta ısrar eden işletmelerin tümüyle kapatılmasına varan yaptırımlar söz konusudur .¹

AB Ülkeleri

Brüksel'de bir araya gelen 28 AB ülkesi plastik poşet kullanımını azaltmak için vergi uygulanması, poşetlerin yasaklanması gibi önlemlere ve somut hedefler belirlenmesine karar vermiştir.²

AB Komisyonu verilerine göre, AB ülkelerinde kişi başına yılda ortalama 200 plastik poşet kullanıldığı, Almanya'da ise kişi başına düşen plastik poşet kullanımı 71 adete ulaştığı

¹ <http://ekolojist.net/hindistanin-mumbai-kentinde-plastik-posetler-yasaklandi/>

² <http://www.hurriyet.com.tr/avrupa/ab-ulkelerinde-naylon-poset-kullanimi-yasaklaniyor-28349322>

görülmektedir. Portekiz, Polonya ve Macaristan'da ise bu sayının 500'ü aştığı kaydedilmiştir.

Türkiye'de ise bir kişinin yılda ortalama 312 adet poşet kullandığı belirtilmiştir.

İtalya'da, biyolojik olarak bozunur olanlar hariç marketlerde plastik poşet kullanımı yasaktır, Litvanya'da 15-50 mikron arası kalınlıkta poşetlerin satışı yasaklanırken, Romanya'da 1 Temmuz 2019 itibarıyla plastik poşet satışı yasaklanacaktır.³

Dünyadan Diğer Örnekler

İsrail: 2017 yılı başında bazı kısıtlamalar uygulamaya başlamıştır.

Pakistan: Bazı bölgelerinde plastik poşet yasakları bulunmaktadır.

Güney Kore: Güney Kore, Ağustos 2018'de süpermarketler ve fırınlardan hafif plastik poşetlerin dağıtımını yasaklamıştır.

Tayvan: Ocak 2003'te hafif plastik poşetlerin serbest dağıtımını yasaklamıştır.

Arnavutluk: 2018 yılından itibaren hafif plastik poşetleri yasaklanmıştır.

Gürcistan: 2017 yılından itibaren plastik poşetleri yasakladığı bilinmektedir.

Benin: 2017 yılı sonlarında plastik poşetleri yasakladığı bilinmektedir.

Burkina Faso: 2015 yılında plastik poşetleri yasaklamıştır.

Kamerun: 2014 yılında tek plastik poşetleri yasaklamıştır.

Kongo Cumhuriyeti: 2011 yılında plastik poşetleri yasaklamıştır.

Gabon: 2010 yılında plastik poşetleri yasaklamıştır.

Gambiya: 2015 yılında plastik poşetleri yasaklamıştır.

Madagaskar: 2015 yılında plastik poşet yasaklamıştır.

Senegal: 2015 yılında plastik poşet yasaklamıştır.

Togo: 2018 yılında plastik poşet yasaklamıştır.

Butan: Plastik poşetlerin kullanımı yasaklanmış olmakla beraber uygulamada sorunlar yaşanmaktadır.⁴

³ <https://www.sozcu.com.tr/2018/ekonomi/plastik-poset-kalkiyor-ne-kadar-kar-edecegiz-2770930/>

⁴ <https://egezege.com/haber/naylon-plastik-posetin-parali-ve-yasak-oldugu-ulkeler/>

Bayar Cad. Gülbahar Sok. No:
14, KVK Plaza Kat: 7 Kozyatađı,
34742, İstanbul

+90 216 665 40 15
info@copunesahipcik.org
copunesahipcik.org

copunesahipcik